

Racisme In de
Middeleeuwen kon je
zien wie er dom was

12

Lesje in nederigheid

Hoe is het om tegelijkertijd te studeren en soldaat te zijn? Reservisten vertellen waarom ze zich willen inzetten voor de veiligheid. 'Ze noemen ons weekend warriors'

7

Klagen over colleges Vakevaluaties zijn onbetrouwbaar, bevooroordeeld, vrouwonvriendelijk, discriminerend, en leiden tot grote ontevredenheid. 'Het is al vijftig jaar bekend. En toch blijven we ze gebruiken'

4

Goedkoop bier De Oude Harmonie is dood... Leve De Nieuwe!

6

14

Hedendaagse held Hoe kon een tv-kok oorlogspresident worden?

Slim (of dom) geboren

Pieter Bruegel de Oude, De triomf van de dood, 1562

Wetenschappelijk racisme bestond al in de Middeleeuwen, betoogt Claire Weeda in haar Zenobialezing. ‘Schoolmeesters zagen aan het lichaam en de ogen van leerlingen hoe intelligent ze waren.’

DOOR ELSE VAN DER STEEG

Hoe beoordeel je of iemand geschikt is om te vechten in het lokale leger dat je aan het optrommelen bent? Kijk naar hun recht-opstaande nek, hun borst, hun spieren, hun krachtige vingers, hun strakke buik en de regio waar ze vandaan komen.

Het is een voorbeeld van omgevingsdeterminisme in de late Middeleeuwen, waarover Claire Weeda de Zenobialezing in het Rijksmuseum van Oudheden geeft. De lezing richt zich op de doorwerking van de Klassieke Oudheid in latere periodes. Het middeleeuwse determinisme is ook terug te leiden naar die tijd, vertelt Weeda. ‘Het is de gedachte dat omgeving de fysiologie en competenties van groepen mensen beïnvloedt. De oudst bewaarde tekst die daar uitvoeriger over gaat is van de Griekse arts en filosoof Hippocrates, getiteld: *Lucht, water en gebieden*. ‘Volgens de oorspronkelijke Griekse antieke leer was

de omgeving erg invloedrijk op lichaam en geest. Hippocrates behandelde uitgebreid de plekken waar mensen leven. Of ze in een koud of warm, nat of droog gebied, bergachtig landschap of een vallei leefden, zou een effect hebben op de werking van lichaam, hart, organen, en ook op geestelijke competenties. Volgens hem beïnvloedde het alle processen in je lichaam van geboorte tot aan dood, maar ook of je bijvoorbeeld intelligent of minder intelligent bent, of dat je emotioneler van karakter bent.’

Daarbij gold: het meest gematigde klimaat, dat wel seizoenswisselingen kent, maar geen abrupte weersverandering, zorgt voor de meest competente mensen. ‘De Grieken pasten dit op zichzelf toe, dus Griekenland had het meest gematigde klimaat. Later wordt dit overgenomen in het Romeinse gedachtegoed en in de Arabische en de Perzische wetenschap en weer toegepast op het eigen gebied.’

Vanaf ongeveer de twaalfde eeuw vindt het omgevingsdeterminisme de weg naar West-Europa. De Europeanen noemden vervolgens het klimaat in Frankrijk en Engeland het meest gematigd. Weeda: ‘In de dertiende en veertiende eeuw was het gedachtegoed zelfs nadrukkelijk aanwezig in handboeken over het rekruteren van soldaten of zee mannen.’

‘Er verschenen handleidingen pedagogisch over hoe je met leerlingen om moet gaan, hoe je ze moet disciplineren en ze lijfstraffen moet toedienen. Daarin wordt expliciet besproken: wat doe je met leerlingen als ze uit een andere regio komen waar het kouder of warmer is, want ze zullen daardoor andere competenties hebben?’ Er werd aan schoolmeesters uitgelegd: je kunt aan de hand van het lichaam en de ogen van een leerling zien in hoeverre die intelligent is of niet.

‘Dat soort ideeën noemen we nu gewoon racistisch, zeker omdat het verbonden wordt aan de regio waar men vandaan komt. Er zijn ook discussies in die hand-

‘Er is lang gedacht dat wetenschappelijk racisme uit de zeventiende eeuw stamde’

leidingen over wat er gebeurt als iemand migreert en in een ander klimaat terechtkomt.’ Dat wetenschappelijk racisme is bekender uit latere tijden, vertelt Weeda. ‘Er is lang gedacht dat het een ontwikkeling uit de zeventiende en achttiende eeuw was, eerst onder invloed van Linnaeus en later door verschillende medici en biologen. Die gingen in wetenschappelijke zin nadenken of er verschillen tussen menselijke soorten zouden bestaan en of die op basis daarvan ook verschillende competenties en talenten zouden hebben.’

Maar dat concept is dus al veel ouder. ‘Het is iets wat we get en dan weer opkomt. Iedere periode kent zijn eigen interpretatie. Met de trans-Atlantische slavenhandel gingen geleerden bijvoorbeeld huidskleur meer benadrukken. In de Middeleeuwen werd het meer gebruikt om het verschil in standen en tussen mannen en vrouwen aan te geven. Het werd ook toegepast op Joden, Moslims en mensen met een donkere huidskleur. ‘De hogere klasse omschreef zichzelf als mooi van gestalte, met een goede lichaamsbouw, en knapper. Ze waren ook intelligenter, omdat ze dus beter in balans zijn. Mensen van lagere klassen, zoals horige boeren

zouden juist kleiner en gedrongen zijn, met lelijke ge-laastrekken en diepe oogkassen.

‘Ook in de 21e eeuw waarschuwen wetenschappers dat omgevingsdeterminisme weer terugkeert, zowel in de wetenschap als breder in de maatschappij. Er zijn bijvoorbeeld vandaag de dag binnen bepaalde takken van de psychologie ook wel weer discussies over cognitieve vaardigheden en intelligentie die dat ook weer proberen te verbinden aan omgeving.’

‘Vandaag de dag weten we dat de genetische differentiatie tussen groepen verwaarloosbaar is, terwijl er binnen groepen variaties zijn. Er kan dus echt geen sprake zijn van iets wat lijkt op een ras. Er is geen verband tussen fenotype en intelligentie. Toch zie je in de algemene cultuur dat er neiging is om te veralgemeniseren en om dus wel grote groepen over één kam te scheren. Daar zitten ingewikkelde dynamieken achter die economisch, cultureel, religieus of politiek kunnen zijn, maar die dus niet biologisch zijn.’

Mensen worden echter wel in relatie tot de omgeving waarin ze zich bewegen waargenomen, en die waarneming kunnen ze aan sociale aannames koppelen, vertelt Weeda. ‘Die sociale aannames gaan deels terug op een lange geschiedenis van geloof in omgevingsdeterminisme. Er is sprake van spiraalwerking. Groepen die in een bepaald omgeving zijn terechtgekomen of bepaalde beroepen uitvoeren, lijken zo de illusie van omgevingsdeterminisme te bevestigen. Dat zie je ook in onze huidige maatschappij. Dat heeft ook met allerlei structurele racisme-praktijken nu te maken. Het is een systeem dat zichzelf in stand houdt en daardoor moeilijk te doorbreken is.’

Claire Weeda, *Lange armen en strakke buiken: omgevingsdeterminisme in de Late Middeleeuwen*. Donderdag 11 april, 17.00-18.00 in Rijksmuseum van Oudheden. Toegang gratis

‘Universitair sportcentrum is te duur geworden’

Studentenpartij PBMS vindt de prijs van de universitaire sportkaart te hoog. ‘Het wordt lastig voor studenten om het te kunnen betalen.’

DOOR VINCENT BONGERS

‘De prijzen zijn de afgelopen jaren flink omhoog gegaan’, zei PBMS-raadslid Femke Spaargaren maandag tijdens de universiteitsraadsvergadering. In 2022 betaalden studenten nog €178, in 2023 al €192 en momenteel alweer €211, rekende de partij door. ‘Een stijging van zo’n 19 procent over de afgelopen twee jaar. Van de stichting Studentensport Leiden horen we dat er best veel zorgen zijn over de stijgende kosten. Studenten vinden het steeds lastiger om het sporten te kunnen betalen.’ Dat terwijl sport essentieel is voor het welzijn van studenten, aldus de universiteit zelf. De

partij wilde van het college weten waarom de prijzen stijgen en of er meer geld naar de sportkaart kan.

‘Sporten moet betaalbaar zijn, maar ook kostendekkend voor de universiteit’, reageerde vice-collegevoorzitter Martijn Ridderbos. ‘De kosten zijn de afgelopen tijd gestegen, dat komt doordat de personeelslasten zijn toegenomen.’

Het college heeft besloten geen geld voor onderwijs en onderzoek in te zetten voor het verhogen van de subsidie van de sportkaart. ‘We hebben wel gekeken of de prijs niet extreem hoog wordt. We vinden dit een redelijke marktconforme prijs voor wat we allemaal bieden in het universitair sportcentrum. Stel, je kijkt alleen naar de fitness, dan kan het elders wellicht goedkoper, maar het is een totaalpakket.’

Meer subsidiëren is een dure kwestie, legde

Ridderbos uit. ‘Het gaat om 7.000 sportkaarten, dus om veel geld. Als de raad vindt dat er in de toekomst andere afwegingen moeten worden gemaakt, dan kan ik daarnaar kijken.’ De universiteit wil overigens een nieuw sportcentrum bouwen, dat in 2026 open moet gaan. Het Leidse college van B&W is akkoord met de plannen, de gemeenteraad moet ze nog goedkeuren.

PBMS vroeg het college ook naar het besluit van de Hogeschool Leiden om te stoppen met de subsidiëring van de sportkaart van hun studenten. Daardoor gaan deze studenten veel meer voor het sporten in het USC betalen. Heeft die keuze gevolgen voor de prijzen van de sportkaart?

Ridderbos vond de keuze ‘natuurlijk jammer, maar wij hebben daar geen rol in’. Hij verwachtte niet dat de prijs van de kaart ging stijgen door de exit van de Hogeschool.

‘Aspirant topsporters verdienen meer coulance’

Studenten die op hoog niveau sporten kunnen een topsportstatus van de Nederlandse nationale sportorganisatie (NOC*NSF) krijgen. Met deze status kunnen zij hulp krijgen van de universiteit, zoals verlengde deadlines, vrijstellingen en flexibiliteit rond het bindend studieadvies. Ook kunnen zij eventueel financiële hulp krijgen bij uitloop van de studie. De universiteitsraad wilde maandag van het college weten of studenten die op hoog niveau sporten maar die net niet de NOC*NSF-status hebben, toch hulp kunnen krijgen om alsnog die topsportkwalificatie te halen.

‘Er is een grote groep sporters die toewerkt naar die status’, legde Jurian Calis van studentenpartij ONS uit. ‘Denk onder andere aan roeiers van Njord, Asopos en Pelargos. Zij trainen veel, en komen in de knel met hun studie. Bijvoorbeeld omdat ze naar verplichte werkgroepen moeten. We zouden graag iets meer coulance voor hen zien, zoals even niet naar die werkgroep hoeven.’

De Erasmus Rotterdam en de Universiteit van Amsterdam zijn volgens Calis meer flexibel. ‘Studenten gaan daar ook naar toe, omdat ze het roeien niet willen laten varen.’

Rector Hester Bijl vond het verruimen van het huidige beleid problematisch. ‘Het brengt heel veel financiële gevolgen met zich mee. We zien dan ook geen aanleiding om de regeling aan te passen.’

Calis stelt echter dat het niet per se om geld gaat. ‘Aan meer flexibiliteit zitten niet meer kosten.’ Bijl zei vervolgens dat het college een verkenning gaat doen naar wat er mogelijk is. Het college heeft toegezegd om te onderzoeken hoe het Erasmus en de UVA het aanpakken, aldus Calis.

Gebouw Haagse Spuistraat wordt later opgeleverd

De oplevering van het nieuwe gebouw aan de Spuistraat heeft vertraging opgelopen.

DOOR POL KOOPMAN

Al langer waren er klachten over ruimtegebrek in de universiteitsgebouwen van de Faculty of Governance and Global Affairs (FGGA) in Den Haag. Zo moesten studenten al eens college volgen in een kerk, een trouwzaal en een bioscoop. Om dat tegen te gaan zou de faculteit in september 2025 een nieuw gebouw aan de Spuis-

traat in gebruik nemen, samenvallend met de start van twee nieuwe bacheloropleidingen: ‘Economie en Samenleving’ en ‘Cyber Security and Cybercrime’.

De oplevering van het gebouw heeft echter vier maanden vertraging opgelopen, en zou daarmee pas in januari 2026 klaar zijn voor gebruik. Als redenen hiervoor noemt de universiteit de complexiteit van het gebouw en nieuwe wensen voor de inrichting. Volgens de universiteit wordt er hard gewerkt aan alternatieve ruimtes voor de vele studenten. Het gebouw Stichtage bij het Centraal Station zal bijvoorbeeld langer worden ge-

huurd en voor grotere colleges wordt naar andere geschikte locaties gezocht. Vice-decan Koen Caminada van de FGGA vult daarop aan dat de nieuwe bachelorstudenten gewoon in het vertrouwde Wijnhavengebouw beginnen. ‘Het is ook niet zo dat het gebouw enkel voor de nieuwe opleidingen bedoeld is’, stelt hij. ‘Er komt gewoon meer hoorcollegeruimte bij als aanvulling op ons huidige poulesysteem.’ Volgens Caminada is de vertraagde oplevering een niet al te uitzonderlijke situatie. ‘Nu eens is er een opleiding later af, in dit geval een nieuw gebouw. Het gaat ook maar om een paar maanden. Dat heb je soms.’

Wen maar aan *body bags*, waarschuwt de minister

Geoffrey van Leeuwen, minister Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking, gaf maandag een gastcollege aan eerstejaars rechtenstudenten. ‘Als we niet durven te handelen, is dat een uitnodiging aan alle uitdagers om ons verder te testen.’

DOOR SJORS SCHAAP

‘We zullen moeten wennen aan de prijs van veiligheid, ook als die wordt gemeten in burgerslachtoffers en *body bags*’, zegt (plaatsvervangend- en demissionair) minister Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking Geoffrey van Leeuwen. Hij was afgelopen maandag te gast bij de rechtenfaculteit om een lezing voor eerstejaarsstudenten te verzorgen. Van Leeuwen – die geldt als vertrouweling van Mark Rutte – pleitte voor een groter defensiebudget, waarschuwde voor het einde van Amerikaanse militaire rugdekking, en betoogde dat wij ervoor moeten zorgen dat ‘uitdagers als Rusland, Iran en China geloven dat we bereid zijn geweld in te zetten’.

De omstreden levering van F-35-reserveonder-

delen aan Israël is hierin volgens hem cruciaal. ‘Onze bondgenoten moeten de spullen krijgen die ze nodig hebben. Dat hebben we zo afgesproken. Zij rekenen op ons.’

Dat het gerechtshof in Den Haag onlangs de levering verbodde vanwege een duidelijk risico op de inzet bij schendingen van het humanitair oorlogsrecht, zei hij te betreuren. ‘Natuurlijk volgen we de uitspraak van de rechter en voeren we het uit tot de letter. Maar we zijn het er niet mee eens. Daarom gaan we in cassatie. Een eerdere rechter erkende juist dat de staat hier veel economisch ruimte heeft.’

De frictie tussen economische belangen, humanitaire hulp en geopolitieke dreigingen kwam in het gastcollege vaker naar voren. Zo bejubelde Van Leeuwen het militaire optreden rond de Rode Zee waar het Britse en Amerikaanse leger bombardementen uitvoert op Houthi-rebellen die het vanuit jemen voorzien hebben op westerse koopvaardij schepen. ‘Op deze manier geeft het Westen een signaal af: we zullen onze belangen verdedigen. Een derde van de wereldwijde containervaart gaat door het Suezkanaal. Een route die door Houthi’s bedreigd wordt, en de facto wordt af-

gesloten.’ Militair ingrijpen is dus nodig en te rechtvaardigen, aldus de minister. ‘Als we niet *durven* te handelen, is dat een uitnodiging aan die landen om ons verder te testen.’ Zo poogde de minister het idealisme met Realpolitik te verbinden. ‘De kracht van onze samenleving is dat we geloven in gelijkheid, mensenrechten, vrijheid en liberale democratie. Dat zijn de waarden die we moeten verdedigen.’

Als een studente vraagt waarom het Palestijnse verzet tegen de bezetting van Gaza geldt als terreur, en de strijd van Oekraïne tegen Rusland niet, maakt hoogleraar Encyclopedie van de rechtswetenschap Afshin Ellian, die de minister voor het college uitnodigde, een hard onderscheid tussen terreur en verzet. Volgens Ellian zou de steun aan Oekraïne onmiddellijk moeten stoppen als het brutaliteiten in Rusland begaat. Het is anders dan bij Hamas want ‘waarom zou je steun geven aan een beweging die een crèche gaat opblazen?’

Zonder verder in te gaan op het optreden van het Israëlische leger besluit Van Leeuwen: ‘De wereld is inherent gevaarlijk en het maken van vuile handen is onvermijdelijk.’

MARETJES

De prijs voor een Maretje bedraagt €9,- per 30 woorden, opgegeven via redactie@mare.leiden-univ.nl uiterlijk t/m maandag 16.00 uur. Maretjes aangeboden voor commerciële doeleinden worden niet geplaatst, evenmin als Maretjes waarin zaken worden aangeboden die de waarde van €4.500 te boven gaan

Doe meer met je kennis! Vrijwilligers gezocht voor één uur per week **bijles en huiswerkbegeleiding** op verschillende locaties of bij de leerling thuis. **Leiden-Noord, basisonderwijs, 6** leerlingen. Taal en rekenen. **Vortgezet onderwijs:** *Economie, 4 havo. **Leiden-Zuid,** *4 leerlingen basisonderwijs, groep 4, 5 en 6. Woordenschat, lezen. *Ook hulp gevraagd bij organisatie van de bijles, één of twee middagen per week. Onderwijswinkel Arubapad 2 (Het Gebouw), ma, wo en do 15-17u. Tel. 071-5214256. E-mail: hde-koomen@owwleiden.nl.

Cursussen Beeldhouwen en Boetseren in Leiden. Zie het actuele aanbod op www.jeroenspijker.nl/ Sculpture and modeling courses in Leiden. **Studenten krijgen 50 euro korting.** See www.jeroenspijker.nl for the current offer.

Maretjes-extra zijn bedoeld voor semi-commerciële instanties. De prijs voor een Maretje-extra is €23,- incl. btw voor elke vijftendertig woorden. U kunt deze advertenties uiterlijk op de vrijdag vóór het verschijnen van Mare opgeven bij Bureau van Vliet b.v., Wateringweg 129. 2031 EG Haarlem, |+31 (0)23-5714745, info@bureauvanvliet.com

COLOFON

Mare: Rapenburg 38, 2311 EX Leiden
Postbus 9500 2300 RA Leiden
Telefoon 071-527 7272
E-mail redactie@mare.leidenuniv.nl
Website mareonline.nl
Twitter @weekbladmare
Mastodon @weekbladmare@mastodon.online
Bluesky @mareonline.nl
Instagram @weekbladmare
Facebook: Leids Universitair Weekblad Mare
De redactie is op vrijdag gesloten.
Oplage circa 5.000

Hoofredactie: Frank Provoost
frank.provoost@mare.leidenuniv.nl

Redactie: Vincent Bongers
vbongers@mare.leidenuniv.nl
Marcjélie van der Kraan
m.w.s.van.der.kraan@mare.leidenuniv.nl
Sebastiaan van Loosbroek
s.p.van.loosbroek@mare.leidenuniv.nl
Mark Reid
m.a.reid@mare.leidenuniv.nl
Else van der Steeg
e.h.van.der.steeg@mare.leidenuniv.nl
Elena van der Klok (stagiair)
Pol Koopman (stagiair)
Sjors Schaap (stagiair)
Lisa Boshuizen (stagiair)

Medewerkers: Romy van den Akker | Emiel Beinema | Lente van den Berg | Remco Breuker | Josette Daemen | Lorenzo Gerritsen | Omar Ghaly | Olaf Leeuwis | Maia de Quay

Art direction en vormgeving:

Marcel van den Berg, joostmarcellis.nl
Fotografie: Taco van der Eb | Marc de Haan
Illustraties: Bas van der Schot | Silas.nl

Drukwerk: Rodi Rotatiedruk, Broek op Langedijk

Advertenties: Bureau van Vliet b.v.
Wateringweg 129, 2031 EG Haarlem
Telefoon 023 - 571 47 45 |
E-mail sales@bureauvanvliet.com
bureauvanvliet.com/advertentie/Weekblad

Redactieraad: Kutsal Yesilkagit (voorzitter) | Frank Israel (vice-voorzitter) | Alexander Pleijter (secretaris) | Willem van der Does | Annemarie Drahmman | Nour Eldin Emarah | Rosanne Hertzberger | Zoë van Litsenburg | Frank Rensen | Marten Jesse Pot | Hermelijn Smits

CULTUUR

Oorlog voeren is ook: aandacht vasthouden

Met de voorstelling *Zelensky Hier* wil De Theatertroep de man achter de Oekraïense president tonen. ‘Er zijn maar weinig helden zoals hij.’

DOOR MARCIËLLE VAN DER KRAAN
FOTO BARBARA RAATGEVER

‘In een van zijn bekendste acts doet hij alsof hij met zijn stijve piemel piano speelt’

Wat als je als theatergezelschap opeens een land in oorlog moet leiden? Dat is de vraag waarmee het Nederlandse gezelschap De Theatertroep aan de slag is gegaan in de voorstelling *Zelensky Hier*.

‘Tot op de dag van vandaag is Zelensky omringd met leden van zijn cabaretgroep Kwartal 95’, vertelt Patrick Duijtschhoff, die de Oekraïense president speelt in de voorstelling. ‘Zijn vrouw, die ook in de theatergroep zat, schrijft mee aan zijn speeches, de boekhouder van het theatergezelschap ging aan de slag bij het Ministerie van Financiën en een van zijn beste vrienden werd Hoofd Veiligheidsdienst.’

Een heel theaterteam leidt een land, maar dan raakt het land in oorlog. ‘Hoe gebruikt hij zijn theaterverleden om het land te leiden? Als je met film en theater bezig bent, ben je continu bezig met de aandacht van het publiek vasthouden. Dat doet Zelensky ook heel goed. Zijn toespraken zijn bijna shakespeareans: in opbouw, beeldspraak en metafoeren. Echt ongelooflijk goed. Vanaf de dag dat de invasie begon, heeft hij alleen nog maar legerkleding gedragen. Dat is geniaal, iedereen heeft het erover.’

Dat heeft volgens de acteur alles te maken met Zelensky’s theaterverleden. ‘In het begin heeft hij ervoor gekozen om in Oekraïne te blijven. Dat filmpje waarin je ziet hoe hij met zijn team voor het presidentieel paleis staat, dat zeker een doelwit is, terwijl Kyiv wordt gebombardeerd en zegt: ‘Wij blijven hier’ is het moment waarop iedereen dacht: dit is een bijzonder persoon. Daarom heet de voorstelling ook *Zelensky Hier*. Dat woord gebruikt hij heel vaak.’

Naar aanleiding van dat filmpje verdiepte theatermaker en cabaretier Patrick Nederkoorn zich verder in het leven van de president. ‘Hij zocht een Nederlands theatergezelschap dat soortgelijk theater maakt en werd door meerdere mensen getipt om eens een keer bij ons te kijken’, vertelt Duijtschhoff. ‘We doen niet precies hetzelfde, maar we leveren wel veel kritiek op grote maatschappelijke thema’s en op de politiek. Zelensky deed dat ook. Politici betaalden Kwartal 95 om maar niet belachelijk gemaakt te worden door hen.’ Aan de hand van biografieën, documentaires, speeches, interviews, oude sketches en liedjes probeert de theatergroep zoveel mogelijk over Zelensky te weten te komen. Hoe kon de tv-kok, stem van Beertje Paddington én winnaar van *Dancing with the Stars* uitgroeien tot president van een land in oorlog?

‘We hebben het script ook door een Oekraïense journalist laten lezen om te zorgen dat er geen fouten in staan. Verder heb ik me geprobeerd door de serie *Dienaar van het Volk* te worstelen, waarin Zelensky iemand speelt die president wordt, maar het is hele platte humor. Niks mis met Jandino Aspiraat, maar het is een beetje Jandino-achtig.’

‘In een van zijn meest bekende acts staat hij met een vriend achter een vleugel en doet hij alsof hij met zijn stijve piemel piano speelt. Het is echt absurd om hem, de oorlogspresident, dat te zien doen. Wij hebben die sketch ook in de voorstelling, maar dan speelt hij een duet met Poetin op de vleugel.’

In een interview met David Letterman zegt de voormalig komiek dat humor een van de belangrijkste wapens is in tijden van oorlog. ‘Hij gebruikt dat ook echt om de aandacht op Oekraïne te houden, maar ook in zijn communicatie naar andere wereldleiders toe. Die humor proberen wij ook te gebruiken. Veel Oekraïners komen na afloop naar ons toe en vertellen dat die humor echt in het DNA van de Oekraïners zit.’

Duijtschhoff vindt dat er te veel onwetendheid is in Nederland als het gaat over de gevolgen van de oorlog. ‘Iedereen heeft het steeds over de ‘miljardensteun’. We geven 2,7 miljard uit om Oekraïne te steunen, waarvan een heel groot deel bestaat uit oud materiaal dat ons leger niet meer gebruikt. Dat stelt helemaal niets voor. Kyiv is 22 uur rijden hiervandaan en als Rusland de oorlog wint, hebben wij een gigantisch probleem. Het is geen geheim dat Poetin nog wel even wil doorgaan. Het besef dat we elkaar nodig hebben in Europa tegen iemand als Poetin ontbreekt.’

De Nederlandse politiek kan volgens de acteur nog veel van Zelensky leren. ‘We zijn een egoïstisch land aan het worden en we missen politici die dat kunnen overstijgen, idealen en dromen hebben, en politiek bedrijven met een hart. Zelensky heeft zoveel jaar geleden als acteur een politieke serie gemaakt en tijdens het maken daarvan werd hij steeds kwader over hoe de politiek in Oekraïne in elkaar zat. Hij wilde daar verandering in brengen en heeft zich toen verkiesbaar gesteld.’

‘In de eerste jaren van zijn presidentschap heeft hij heel hard geprobeerd corruptie uit te bannen en te zorgen dat de bevolking het beter zou krijgen. Hij is echt vanuit een ideaal en met een droom de politiek in gestapt, en nu leidt hij zijn land ook nog eens zo dapper. Hij schijnt ook nooit bang te zijn. Na de slachting in Boeatsja wilde hij bijvoorbeeld, terwijl het daar heel gevaarlijk was, koste wat het kost de stad in om de overlevenden te spreken. Er zijn niet veel wereldleiders die dat doen. Hij blijft daar in Oekraïne, weet zijn volk moedig te houden met zijn speeches en is niet bang. Momenteel zijn er maar weinig helden op de wereld zoals hij.’

De Spelersfederatie & De Theatertroep, *Zelensky Hier*.
Leidse Schouwburg Stadsgehoorzaal, zaterdag 20 april om 20:15, tickets vanaf €10

‘Baantjes op de universiteit zijn altijd vaag’

DOOR EMIEL BEINEMA
FOTO MARC DE HAAN

Wat doe je voor werk?

‘Ik ben de opleidingscommissietrainer van de faculteit Governance and Global Affairs. Alle studenten in opleidingscommissies op deze faculteit krijgen twee keer per jaar een training en die verzorg ik.

‘In de eerste training leren de studenten wat de opleidingscommissie doet, waarom dat belangrijk is en wat voor rechten ze allemaal hebben. De tweede training, die ik net heb gegeven, gaat over de onderwijs- en examenregeling, de OER. Dat zijn de regels van de studies, dus dat gaat heel diep. Daarom is er bij de tweede training ook iemand die alles daarover kan uitleggen.’

Heb je zelf ook in een opleidingscommissie gezeten?

‘Nee, dus ik was zeker geen eerste keus voor deze baan. Door andere baantjes die ik bij de universiteit heb gehad ken ik wat mensen in het bestuur van de faculteit, onder wie de assessor. Zij was druk op zoek naar een nieuwe trainer, maar niemand had daar zin in. De eerste keer dat ze het aan mij vroeg, heb ik nee gezegd, maar toen ze echt niemand konden vinden dacht ik: oké dan.’

En heb je daar spijt van?

‘Nee, nee, nee. Ik leer best veel, bijvoorbeeld over mails sturen. Tuurlijk, dat deed ik voor ik deze baan had ook,

maar nu heb ik een officiële mailbox en moet ik mensen mailen dat ze verplicht naar mijn training moeten. Ik voel me een beetje een docent. Studenten mailen ook terug met “Beste mevrouw Van den Berg”, en toen ze me in het echt zagen, schrokken ze een beetje.

‘Ik kom kennelijk dreigend over in mijn mails. Als ik schrijf dat de studenten aanwezig moeten zijn omdat ze anders hun vergoeding voor het commissiewerk niet krijgen, maken ze vanzelf tijd vrij. Uiteindelijk komt het inderdaad allemaal goed en met mensen die echt niet konden, hebben we altijd iets geregeld waardoor ze de training konden inhalen.’

Dus de baan past goed bij je?

‘Het is vooral administratief werk en dat vind ik leuk. Het voelt alleen niet helemaal als professioneel werk. Je hebt niet bepaalde uren dat je er moet zijn, bijvoorbeeld. Met alle baantjes die ik tot nu toe op de universiteit heb gehad is het altijd een beetje vaag wat je nou precies moet doen. Er is heel veel vrijheid en ik denk dat veel mensen dat fijn vinden, maar ik heb eigenlijk wel zin in een baan waar je gewoon om half negen op je werk bent, dan binnen een aantal uur je werk doet en daarna weer naar huis gaat, dat je weet waar je aan toe bent. Dat klinkt heel erg en ik denk dat heel veel studenten daar geen zin in hebben, maar ik houd van ritme en zekerheid. Dan kun je om zes uur ook zeggen: ik reageer niet meer op e-mails, want ik ben nu vrij.’

‘Dat is heel anders dan nu in mijn studie, want daarin ben ik eigenlijk altijd bezig. Ik heb vanavond een deadline om twaalf uur ‘s nachts, daar blijf ik dus mee bezig tot twaalf uur ‘s nachts. Volgens mij denken heel weinig studenten er zo over, maar ik kijk ernaar uit om na mijn studie aan het werk te gaan.’

COLUMN | MAIA DE QUAY

Samenwonen is en blijft een dans van ‘die gore pan is niet van mij’

Hoewel ik inmiddels al meer dan twee jaar geen bunker meer deel met twaalf (!) Leidse studenten, is de innerlijke luie bachelorstudent in mij soms moeilijk te verdrijven.

Zo woon ik dus al enige tijd in een geweldig fijn en mooi huis met twee geweldig fijne en mooie vriendinnen waarin wij ongeveer 360 dagen per jaar het spelletje ‘Volwassen zijn’ spelen. Toch blijkt het ongeveer 6 dagen per jaar (schrikkeljaar!) moeilijk om het studentikoze vliesje écht van ons af te schrobben.

Waar dat mee te maken heeft?

Uiteraard: de schoonmaaktaken.

Nu is het belangrijk dat ik, voordat ik begin aan dit relaas, meteen toegeef dat ik *absoluut*

niet chill ben als het aankomt op schoonmaken. Nooit is het goed voor deze controlfreak, want ik vind altijd (altijd!) wel weer een losliggende schoen of een lege verpakking om over te klagen. Bid dus voor mijn lieve huisgenoten, want ook solidaire schoonmaakdictators (diegenen die ook zelf graag de rotte klusjes doen) zijn én blijven dictators.

Nou goed, zoals gezegd spelen wij dus al zo’n twee jaar een geavanceerde versie van Vader & Moedertje met elkaar. Zonder enig gedoe krijgen alle planten water, worden de tanden tweemaal daags gepoetst (en zelfs zo nu en dan geflost) en verschijnen er elke dag weer voedzame maaltijden op tafel. Het schoonmaken, daarentegen, blijkt van een andere orde. Want hoe je het ook wendt of keert, het samenwonen is en blijft een dans van ‘die gore pan is niet van mij’ en ‘ik heb de vorige vuilniszak ook al weggegooid’.

De messen en vuilniszakken vallen ons – in tegenstelling tot 2+ jaar geleden – nu dan wél op, de noodzaak om er iets mee te doen als het niet *precies* op die manier in de schoonmaaktak (ook die hebben we immers nog) staat, is net als toen absoluut afwezig.

Deze fase van het leven is dan ook een raar

soort limbo waarin je je wél ergert aan rommel en stof en andere viezigheid, maar je niét in staat bent om dan vervolgens ook – ik noem maar een dwarsstraat – een keer de vensterbanken af te nemen of de kruidenla uit te zoeken. Onkunde is het echt niet meer, maar de studentikoze onwil blijkt behoorlijk onverwoestbaar, want ja, wie doet nou helemaal zo iets?

Dus hoewel de tijd van over vuilniszakken heen stappen om de gang door te kunnen achter ons ligt, is nu de fase blijkbaar aangebroken waarin we dan maar gewoon ongerichte constateringen de ruimte in slingeren zonder daar vervolgens enige consequenties aan te verbinden.

Op 6 dagen per jaar na.

Op zo’n dag moeten we elkaar streng toespreken en dan toch echt een écht volwassen actie starten die dan wél iets doet met de opmerking dat er ‘eigenlijk best veel stof bij het schoenenrek ligt’ of ‘iets in de koelkast nogal vaag ruikt’.

En zo’n dag was het dus deze week.

‘De studentikoze onwil blijkt behoorlijk onverwoestbaar’

Maia de Quay studeert rechten